

Samgöngu- og sveitarstjórnaráðuneytið
Sölvhólgötu 7
101 Reykjavík
sent á samráðsgátt

Reykjavík 11. desember 2020

Efni: Drög að frumvarpi til laga um fjarskiptastofu

Samtök atvinnulífsins og Samtök iðnaðarins (hér eftir „**samtökin**“) hafa tekið til umsagnar ofangreind drög að frumvarpi sem birt var á samráðsgátt stjórnvalda 30. nóvember sl. Samtökin hafa áður skilað umsögnum vegna áforma um endurskoðun laga um póst og fjarskiptastofnun og vísa til þeirra draga en vilja leggja áherslu á neðangreint.

Einföldun á stofnanaumhverfi - Sameining stofnana

Umfang eftirlitsstofnana hins opinbera hefur vaxið gríðarlega á síðustu árum en útgjöld þeirra hafa aukist um 7 ma. kr. frá árinu 2010. Samtökin leggja áherslu á að hagræða í opinberum rekstri og að leitast verði við að draga úr útgjöldum eftirlitsstofnana. Því til viðbótar telja samtökin nauðsynlegt að auka skilvirkni í eftirliti og draga úr hættu á tvöföldu eftirliti.

Að mati samtakanna er brýnt að unnin verði ítarleg greining á þeim möguleika að einhver fyrirhuguð verkefni Fjarskiptastofu geti átt heima annars staðar áður en frumvarpið verður samþykkt í núverandi mynd. Í því sambandi hlýtur það að teljast álitlegur kostur að flytja mörg verkefni til Samkeppniseftirlitsins. Verkefni stofnananna skarast að mörgu leyti og með sameiningu verður mögulegt að straumlínulaga og hagræða í rekstri beggja stofnana. Telja samtökin að tryggja verði að stofnunin sinni ekki eftirliti sem tilheyri öðrum stofnunum.

Samkvæmt frumvarpinu munu mörg verkefni Fjarskiptastofu lúta að svokölluðu ex-ante eftirliti, sem horfir fram í tímann og byggist á markaðsgreiningum og álagningu kvaða. Eftirlit Samkeppniseftirlitsins er í meginatriðum ex-post eftirlit sem tekur á tilvikum sem þegar hafa átt sér stað og einstökum brotum sem byggjast aðallega á kvörtunum um tiltekin brot á samkeppnislögum. Samkeppniseftirlitið framkvæmir jafnframt markaðsgreiningar á einstökum mörkuðum sem byggjast á frumkvæði Samkeppniseftirlitsins. Það er hins vegar ljóst að Samkeppniseftirlitið framkvæmir jafnframt markaðsgreiningar á einstökum mörkuðum sem byggjast ekki á ex-post eftirliti heldur á frumkvæði Samkeppniseftirlitsins, með vísan til heimildar í c-lið 1. mgr. 16. gr. samkeppnislaga nr. 55/2005. Samkvæmt upplýsingum á heimasíðu Samkeppniseftirlitsins ver stofnunin 2/3 hluta tíma sem til ráðstöfunar er til eftirlits með fjórum mörkuðum, þ.e. fjármálaþjónustu, dagvörumarkaði, fjarskiptum og samgöngu- og ferðamála. Samkeppniseftirlitið hefur framkvæmt markaðsgreiningar á þremur af þessum fjórum mörkuðum, þ.e. á sviði fjármálaþjónustu, nýleg greining á markaði fyrir fjárhagskerfi og greining á olíumarkaðnum sem tengist dagvöru og samgöngum. Það blasir við að Samkeppniseftirlitið telji sig jafnframt hafa heimild til að framkvæma markaðsgreiningu á fjarskiptamarkaði, líkt og ráðgert er í 10. gr. og 15. gr. frumvarpsins að Fjarskiptastofa geri. Er því hér um að ræða skýrt dæmi um skörun á verkefnum stofnananna.

Í þessu samhengi má vísa til greinar Frederic Jenny frá árinu 2016,^[1] prófessors í hagfræði hjá ESSEC viðskiptaháskólanum í París og formanns samkeppnismálanefndar Efnahags- og framfarastofnunarinnar (OECD Competition Committee). Í greininni fjallar hann um kosti og galla þess að sameina samkeppniseftirlit, neytendaeftirlit og eftirlit með einstökum sviðum atvinnulífsins, t.d. fjarskiptum, fjölmiðlum, orkumálum o.fl. Hann kemst m.a. að þeirri niðurstöðu að hagkvæmni hljótist einkum af almennri sameiningu samkeppniseftirlits og eftirlits með samkeppni í ákveðnum geirum í litlum löndum með takmarkaðan mannauð. Ísland er því gott dæmi um ríki þar sem ráðast ætti í slíka sameiningu. Enn sterkari rök hníga að sameiningu stofnana þegar um er að ræða svið atvinnulífs þar sem virk samkeppni er þegar komin á, t.d. á fjarskiptamarkaði. Þá er að mörgu leyti óþarft að hafa sértækar reglur og eftirlit með ákveðnum sviðum heldur eiga almennar samkeppnisreglur við.

Loks vann Capacent fýsileikagreiningu um m.a. sameiningu Samkeppniseftirlitsins og Póst- og fjarskiptastofnunar, árið 2015. Niðurstaðan var sú að töluverður ávinningur hljótist af sameiningu, þ. á m. bæði fjárhagslegur og faglegur ávinningur.^[2] Auðvitað þarf að leggja mat á hvort forsendur greiningarinnar frá 2015 hafi breyst en ef niðurstaðan er sú sama er mikilvægt að horft verði til hennar í stað þess að fela nýrri ríkisstofnun verkefni sem þegar er sinnt annarsstaðar.

Virðingarfyllst,

f.h. Samtaka atvinnulífsins

f.h. Samtaka iðnaðarins

Heiðrún Björk Gísladóttir,

Steinunn Pálmadóttir.

[1] Sjá hér: https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=2894893

[2] Sjá hér: <https://www.stjornarradid.is/media/atvinnuvegaraduneyti-media/media/acrobat/capacent-2015-fysileikagreining-se-pfs.pdf>